U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobkyně: **MUDr. Š. F.,** zastoupená Mgr. Miroslavem Němcem, advokátem se sídlem Borská 588/13, Plzeň, proti žalovanému: **Finanční arbitr,** se sídlem Legerova 1581/69, Praha 1, týkající se žaloby na ochranu proti nečinnosti žalovaného, o kasační stížnosti žalovaného proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 31. 1. 2018, č. j. 8 A 150/2017 - 32,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Kasační stížností napadl žalovaný shora označené usnesení Městského soudu v Praze (dále jen „napadené usnesení“ a „městský soud“), kterým bylo dle § 47 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), zastaveno řízení o žalobě proti nečinnosti žalovaného v řízení o návrhu žalobkyně na vydání bezdůvodného obohacení z důvodu neplatnosti smlouvy o podmínkách pro koupi a odkup podílových listů a o náhradě škody proti Generali Investments CEE, investiční společnosti. Stěžovateli byla rozhodnutím uložena povinnost zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 13 342 Kč a žalobkyni byl vrácen zaplacený soudní poplatek ve výši 1000 Kč.

[2] V napadeném usnesení městský soud uvedl, že žalobkyně podáním ze dne 30. 1. 2018 vzala žalobu ze dne 12. 9. 2017 zpět, neboť žalovaný ve věci rozhodl a takovým postupem žalovaného byla žalobkyně uspokojena. Současně se zpětvzetím žaloby požádala, aby jí byla přiznána náhrada nákladů řízení.

[3] Městský soud konstatoval, že žalovaný sdělil dne 11. 3. 2016 žalobkyni, že dne 4. 3. 2016 zahájil řízení a tímto ji zároveň vyzval k odstranění nedostatků návrhu. Žalobkyně výzvě vyhověla přípisem ze dne 10. 6. 2016. V březnu 2017 zaslal žalovaný výzvu k předložení modelací pravidelného investování a poučil žalobkyni o bezplatnosti a nákladech řízení před finančním arbitrem, na což žalobkyně reagovala potvrzením o

porozumění, které následně doplnila požadovanými modelacemi. Tři měsíce po podepsání poučení o bezplatnosti vyzvala dne 16. 6. 2017 žalobkyně žalovaného ke sdělení stavu řízení spolu s výzvou k opatření proti nečinnosti ve smyslu § 80 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dál jen „správní řád"), na kterou žalovaný nereagoval. Dle městského soudu je nesporné, že tímto žalobkyně vyčerpala opravný prostředek ochrany proti nečinnosti dle § 80 správního řádu před podáním žaloby. Žalobkyně v žalobě navrhovala, aby soud rozsudkem uložil žalovanému vydat do tří dnů nález ve věci návrhu žalobkyně. Žalovaný se k žalobě vyjádřil tak, že není nečinný a že ze strany žalobkyně nedošlo k vyčerpání dostupných prostředků ochrany. Rovněž dle něj nedošlo k marnému uplynutí lhůty stanovené zákonem pro vydání rozhodnutí.

[4] Městský soud dospěl k závěru, že žalovaný shromáždil dostatečné podklady pro rozhodnutí nejpozději dne 24. 11. 2016. Dle městského soudu byla žaloba důvodná a žalobkyni podle § 60 odst. 3 s. ř. s. náleží vůči žalovanému právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobkyně vzala svůj návrh zpět pro pozdější chování odpůrce.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalobkyně

[5] Proti rozsudku krajského soudu podal žalovaný (dále „stěžovatel") kasační stížnost z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

[6] Stěžovatel podává kasační stížnost i při vědomí existence usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2018, č. j. 9 Afs 275/2017 – 73, kterým bylo rozhodnuto o obdobné věci stěžovatele, neboť je přesvědčen, že je přípustná. Stěžovatel má za to, že mu napadeným usnesením vznikla majetková i nemajetková újma.

[7] Stěžovatel považuje napadené usnesení za nezákonné, neboť městský soud měl podle jeho názoru žalobu odmítnout jako předčasnou a nepřípustnou dle § 46 písm. b) a d) s. ř. s. pro nesplnění podmínek řízení, resp. její předčasné podání osobou, která nevyčerpala veškeré prostředky ochrany, které jí za tímto účelem přiznává příslušný právní předpis. Lhůta pro vydání rozhodnutí stanovená v § 15 odst. 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi (dále jen „zákon o finančním arbitrovi") v době podání žaloby nepočala běžet, neboť v době žádosti žalobkyně k přijetí opatření proti nečinnosti, a stejně tak v době podání žaloby stěžovatel ještě nevyhodnotil, zda má ve spisu již shromážděny veškeré potřebné podklady nutné pro rozhodnutí. V souvislosti s touto argumentací odkázal stěžovatel na judikaturu Nejvyššího správního soudu, která se týká nutnosti vyčerpat prostředky nápravy před podáním nečinnostní žaloby a nezbytnosti uplynutí lhůty pro vydání rozhodnutí.

[8] Stěžovatel dále namítl, že se měl městský soud přednostně zabývat jím namítaným nedostatkem podmínek řízení, neboť žaloby na ochranu proti nečinnosti mají být projednávány a rozhodovány přednostně. Městský soud své závěry o důvodnosti žaloby zdůvodnil tak, že stěžovatel shromáždil dostatečné podklady pro rozhodnutí nejpozději dne 24. 11. 2016, současně ale nevysvětlil, jakou skutečnost s tímto datem pojí, tedy zda od tohoto data měla podle jeho názoru běžet lhůta pro vydání rozhodnutí stěžovateli. Městský soud se tak nijak nevypořádal s tvrzením stěžovatele ohledně počátku a běhu

lhůty pro vydání rozhodnutí. Pakliže se stěžovatelem nesouhlasil, měl toto tvrzení odmítnout a své závěry zdůvodnit.

[9] Městský soud podle názoru stěžovatele také pochybil, pokud řízení o žalobě zastavil, aniž by o zpětvzetí vyrozuměl stěžovatele a umožnil mu, aby se k němu vyjádřil, a to mimo jiné k tomu, zda nejsou dány zvláštní důvody pro nepřiznání náhrady nákladů řízení ve smyslu § 60 odst. 7 s. ř. s. V této souvislosti stěžovatel odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 6. 2008, č. j. 1 Ans 4/2008 – 62, a nálezy Ústavního soudu ze dne 8. 11. 2007, sp. zn. II. ÚS 439/06, a ze dne 6. 2. 2007, sp. zn. II. ÚS 828/06, a zdůraznil, že městský soud se aplikací § 60 odst. 3 s. ř. s. dopustil libovůle a zkrátil stěžovatele v jeho právu na spravedlivý proces, neboť porušil základní ústavněprávní zásadu rovnosti účastníků řízení. Řízení, které vydání napadeného usnesení předcházelo, je pro nedostatek podmínek zmatečné a současně i jeho další vady jsou natolik závažné, že způsobují nezákonnost napadeného usnesení.

[10] Stěžovatel navrhl, aby bylo usnesení městského soudu v plném rozsahu zrušeno a Nejvyšší správní soud zároveň rozhodl o odmítnutí žaloby podle § 110 odst. 1 s. ř. s., anebo napadené usnesení zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení, v jehož rámci se stěžovatel vyjádří ke zpětvzetí žaloby a možné aplikaci § 60 odst. 7 s. ř. s.

[11] Žalobkyně s kasační stížností nesouhlasila a plně se ztotožnila se závěry městského soudu, což blíže rozvedla. Odmítla námitku stěžovatele, že žaloba byla podána předčasně a že nevyčerpala veškeré zákonné prostředky ochrany. Žalobkyně odkázala na příslušnou judikaturu městského soudu, která se zabývala počátkem běhu lhůt pro vydání nálezu a učinila z ní závěr, že okamžik shromáždění všech podkladů pro rozhodnutí, od něhož počíná běžet lhůta pro vydání nálezu dle § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi, nastává tehdy, kdy správní orgán obdrží od účastníků řízení, popř. třetích osob, relevantní podklad pro své rozhodnutí. Tento okamžik nelze slučovat s jakýmkoliv následným úkonem správního orgánu (stěžovatele). Taková interpretace by byla v rozporu se zákonem a umožnila by správnímu orgánu (stěžovateli) manipulovat s počátkem běhu lhůt v neprospěch účastníků řízení. Z tvrzení žalobkyně i správního spisu vyplývá, že vyjádření stran sporu měl stěžovatel k dispozici nejpozději dne 24. 11. 2016, naopak z něj nelze dovodit, že by po tomto dni stěžovatel vyzýval k doplnění informací či prodloužil lhůtu k vydání nálezu ve smyslu § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi. Stěžovatel měl nález vydat nejpozději do 25. 3. 2017. Výzva žalobkyně k odstranění nečinnosti ze dne 16. 6. 2017 tak byla podána řádně. Tvrzení stěžovatele o vzniklé majetkové újmě se jeví jako ryze účelové, stejně jako námitka nemajetkové újmy spočívající v poškození jména stěžovatele. Napadené usnesení bylo dle žalobkyně učiněno v souladu se zákonem a žalobu nelze označit jako předčasnou nebo nepřípustnou. Dle žalobkyně lze rovněž z napadeného usnesení zjistit, na základě čeho městský soud tvrzenou nečinnost stěžovatele dovodil. Žalobkyně navrhla, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl a přiznal jí proti stěžovateli náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[12] Obdobnou věcí se Nejvyšší správní soud zabýval již v usnesení ze dne 17. 10. 2018, č. j. 5 Afs 205/2018 – 24, a ze dne 30. 1. 2018, č. j. 9 Afs 275/2017 – 73. Od závěrů

uvedených v těchto usneseních se zdejší soud nemá důvod odchýlit ani v nyní projednávané věci, a proto z nich vychází.

[13] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval přípustností kasační stížnosti. Stěžovatel brojí proti napadenému usnesení ve všech jeho výrocích, tedy jak výroku o zastavení řízení, tak o náhradě nákladů řízení, vrácení zaplaceného soudního poplatku a v této souvislosti i výroku o povinnosti žalobkyně sdělit číslo svého bankovního účtu. Dle § 102 s. ř. s. je kasační stížnost opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví, jímž se účastník řízení, z něhož toto rozhodnutí vzešlo, domáhá zrušení soudního rozhodnutí. Kasační stížnost je přípustná proti každému takovému rozhodnutí, není-li stanoveno jinak. Podmínky objektivní přípustnosti kasační stížnosti jsou proto splněny, neboť kasační stížnost proti rozhodnutí o zastavení řízení je přípustná.

[14] Zčásti jsou splněny také podmínky subjektivní přípustnosti, neboť kasační stížnost podal stěžovatel, který byl účastníkem řízení o žalobě. K otázce subjektivní přípustnosti se vyjádřil Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 20. 12. 2012, č. j. 1 Ans 17/2012 – 33, č. 2116/2010 Sb. NSS, v němž uvedl, že „*[s]ubjektivní přípustnost kasační stížností se však nevyčerpává tím, že ji podá účastník řízení. Z povahy kasační stížnosti jakožto opravného prostředku vyplývá, že ji může podat jen ten účastník, kterému nebylo rozhodnutím krajského soudu plně vyhověno, popřípadě kterému byla tímto rozhodnutím způsobena jiná určitá újma na jeho právech. Rozhodujícím přitom je výrok rozhodnutí krajského soudu, protože existenci případné újmy lze posuzovat jen z procesního hlediska. Při tomto posuzování také nelze brát v úvahu subjektivní přesvědčení účastníka řízení, ale jen objektivní skutečnost, že rozhodnutím soudu mu byla způsobena určitá, třeba i nepříliš významná újma, kterou lze odstranit zrušením nebo změnou napadeného rozhodnutí. Oprávnění podat kasační stížnost tedy svědčí jen tomu účastníku, v jehož neprospěch vyznívá poměření nejpříznivějšího výsledku, který krajský soud pro účastníka mohl založit svým rozhodnutím, a výsledku, který svým rozhodnutím skutečně založil, je-li zároveň způsobená újma odstranitelná tím, že kasační soud napadené rozhodnutí zruší (srov. přiměřeně usnesení NS ze dne 30. 10. 1997, sp. zn. 2 Cdon 1363/96, uveřejněné v časopise Soudní judikatura č. 3/1997, pod č. 28, dále srov. usnesení NSS ze dne 13. 9. 2012, č. j. 3 As 72/2012 – 20, nebo usnesení NSS ze dne 30. 10. 2008, č. j. 1 Afs 133/2008 – 110).*“ V návaznosti na to Nejvyšší správní soud dovodil, že kasační stížnost žalovaného (v nyní projednávané věci stěžovatele), který napadá usnesení krajského soudu o zastavení řízení z důvodu zpětvzetí žaloby, nesplňuje podmínku subjektivní přípustnosti opravného prostředku, leda by žalovaný prokázal vznik újmy na svých právech.

[15] Podstata nyní řešené věci je shodná s jádrem usnesení, které je citováno výše. Z argumentace stěžovatele obsažené v kasační stížnosti vyplývá, že se nedomáhá toho, aby po případném zrušujícím rozhodnutí Nejvyššího správního soudu městský soud v řízení pokračoval a žalobu meritorně projednal. Stěžovatel zastává názor, že řízení o žalobě nemělo být zastaveno, ale žaloba měla být odmítnuta. Jak v případě zastavení řízení, tak v případě odmítnutí žaloby se řízení končí procesním rozhodnutím, aniž by předmět řízení byl meritorně projednán a vyřešen autoritativním soudním výrokem. Stěžovatel nikterak nezpochybňuje skutečnost, že žaloba nebyla věcně projednána. Stěžovatel sice uvádí, že městský soud svým pravomocným rozhodnutím poškodil jeho jméno a zpochybnil zákonnost jeho jednání, z kasační stížnosti je však zřejmé, že svou pozornost

upírá výlučně k nákladovému výroku, když tvrdí, že mu vznikla především majetková újma. Tuto újmu spatřuje zejména v tom, že je „sankcionován“ za svůj zákonný postup, dle kterého vydal rozhodnutí v průběhu řízení o žalobě, které bylo tímto zastaveno, a je přesto povinen zaplatit náhradu nákladů řízení. Byť stěžovatel napadá rovněž výrok o zastavení řízení, část kasační stížnosti brojící proti tomuto výroku působí dojmem nutného přívažku, jehož jediným účelem je založit přípustnost kasační stížnosti proti výroku o náhradě nákladů řízení, případně též dosáhnout meritorního posouzení otázky nečinnosti stěžovatele rozdílně od městského soudu.

[16] Nejvyšší správní soud musí konstatovat, že jediná újma, která byla stěžovateli napadeným usnesením způsobena, pokud jde o výroky tohoto usnesení, pramení z výroku o náhradě nákladů řízení a v důsledku toho ze zásahu do jeho majetkové sféry. Tuto újmu ovšem není možné brát v úvahu při posuzování subjektivní přípustnosti kasační stížnosti proti výroku o zastavení řízení. Je totiž jen jeho odvozeným důsledkem, který nezávisí pouze na tom, že řízení bylo zastaveno, ale rovněž na dalších skutečnostech, které městský soud zohlednil (v době podání žaloby nebylo stěžovatelem rozhodnuto, byl tedy nečinný, a rozhodl až následně po zahájení řízení před městským soudem v důsledku podané žaloby).

[17] Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že stěžovatel v tomto případě netvrdil, že by mu zastavením řízení o žalobě byla způsobena byť i jen minimální újma na jeho právech. Pozice stěžovatele je tak objektivně nahlíženo stejná, jako kdyby byla žaloba odmítnuta (takto měl dle stěžovatele městský soud správně postupovat). Ani v tomto případě by kasační stížnost stěžovatele nebyla subjektivně přípustná. Z toho plyne, že stěžovatel není oprávněn napadat výrok o zastavení řízení opravným prostředkem. Kasační stížnost směřující proti výroku městského soudu o zastavení řízení proto musí být odmítnuta podle § 46 odst. 1 písm. c) ve spojení s § 120 s. ř. s. jako nepřípustná.

[18] Vzhledem k tomu, že kasační stížnost stěžovatele proti výroku o zastavení řízení je nepřípustná, musel soud odmítnout kasační stížnost i v části týkající se náhrady nákladů řízení o žalobě (výrok II., III. a IV. napadeného usnesení městského soudu), a to v souladu s § 104 odst. 2 ve spojení s § 46 odst. 1 písm. d) a § 120 s. ř. s. Kasační stížnost proti výroku o náhradě nákladů řízení je totiž nepřípustná nejen tehdy, pokud směřuje výlučně proti nákladovému výroku, ale též tehdy, když sice směřuje proti hlavnímu výroku, na němž je nákladový výrok závislý, avšak kasační stížnost proti tomuto hlavnímu výroku (zde výroku o zastavení řízení) je nepřípustná (podrobně viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 6. 2010, č. j. 7 Afs 1/2007 – 64, bod [31], publ. pod č. 2116/2010 Sb. NSS).

[19] Z důvodu odmítnutí kasační stížnosti nemohl Nejvyšší správní soud věc meritorně posoudit. Proto se v tomto usnesení nijak nevyjadřuje k otázce, zda stěžovatel byl, či nebyl nečinný, včetně souvisejících odkazů na početnou judikaturu. Ze stejného důvodu se nevyjadřoval ani k předestřeným otázkám, u nichž bylo požadováno stanovisko Nejvyššího správního soudu. Tyto otázky by totiž byly podstatné pouze v případě, že by se Nejvyšší správní soud mohl zabývat tím, zda byl stěžovatel skutečně nečinný či nikoliv.

[20] Nad rámec shora uvedeného soud uvádí, že obecně lze souhlasit s tím, že v případě zpětvzetí žaloby má krajský soud zpravidla umožnit stranám, aby se v přiměřené době vyjádřily k případné náhradě nákladů řízení, pokud situace není zcela zřejmá, a teprve poté řízení zastavit podle § 47 písm. a) s. ř. s. Jak však bylo uvedeno shora, i pokud by v nyní posuzované věci došlo v tomto směru k pochybení městského soudu, nemůže se jím Nejvyšší správní soud pro nepřípustnost kasační stížnosti zabývat. Stěžovateli ostatně nic nebránilo, aby o vydání rozhodnutí sám městský soud informoval a předestřel mu svůj pohled na případné rozhodnutí o náhradě nákladů řízení, pokud by žalobce vzal žalobu zpět, neboť o podané žalobě byl informován a vyjadřoval se k ní.

IV. Závěr

[21] Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je nepřípustná dle § 104 odst. 2 s. ř. s., a proto ji podle § 46 odst. 1 písm. d) s odkazem na § 120 s. ř. s. odmítl.

[22] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 3 věty první s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jelikož kasační stížnost byla odmítnuta. Právní úprava neumožňuje v tomto případě přiznat žalobkyni náhradu nákladů řízení tak, jak požadovala.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. listopadu 2018

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně
senátu